

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-02-23
Diarienummer: UBN-2026-01043
Utbildningsnämnden

Handläggare:
Christine Kastner Johnson

Svar på motion om fler gymnasieinriktningar för elever med autismspektrumtillstånd från Therez Almerfors m.fl. (M)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Therez Almerfors m.fl. (M) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2025

- att starta teknikprogrammet, med ett fjärde år för möjlighet att bli gymnasieingenjör, med anpassningar för elever med autismspektrumtillstånd motsvarande resursenhet eller resursskola.
- att utreda behovet, förutsättningarna och möjligheten att erbjuda särskilt utformade gymnasieprogram som är anpassade för elever inom autismspektrumtillstånd, som har behörighet till nationellt program, exempelvis inom naturvetenskap.
- att samverka med och involvera fristående aktörer i framtagandet av programmet och utbildningarna.

Beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Utbildningsnämnden har i verksamhetsplanen för 2026 givit förvaltningen i uppdrag att undersöka hur gymnasieskolans utbud, mottagande och verksamhet kan utvecklas

för elever som tidigare fått stöd i grundskolans särskilda undervisningsgrupper eller inom gymnasieskolans introduktionsprogram.

Inom uppdraget ska undersökas vilka program (både högskoleförberedande program och yrkesprogram) som är mest efterfrågade av elever som har behov av undervisning i mindre sammanhang. Därefter kan ställning tas till vilka program som är lämpliga och möjliga att erbjuda som sökbara enbart för den aktuella elevgruppen. Förslag kan då tas fram på hur sådan utbildning kan organiseras för att möta elevgruppens behov och ge eleverna förutsättningar att uppnå examen. I det skedet kan också identifieras vilka som är relevanta samverkansaktörer.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 23 februari 2026
- Bilaga 1, Motion om fler gymnasieinriktningar för elever inom autismspektrat från Therez Almerfors m.fl. (M)

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Motion om fler gymnasieinriktningar för elever med autismspektrumtillstånd

Alla elever i Uppsala kommun ska ha möjlighet att nå sin fulla potential i skolan och gymnasieexamen. Gymnasieskolan är avgörande för att skapa förutsättningar för detta.

Autismspektrumtillstånd (AST), som är en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, innebär begränsningar inom social interaktion, kommunikation och föreställningsförmåga. Det är vanligt att en och samma person har flera neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar risken för socialt utanförskap. Därutöver innebär bristfällig utbildning större svårigheter att komma i arbete. De kriminella gängerna får också enklare att rekrytera den utan gymnasieexamen.

En betydande del av eleverna med autismspektrumtillstånd har normal eller hög begåvning. Många elever med AST klarar av att gå på ett ordinarie gymnasieprogram, men en betydande del av eleverna är i behov av mindre klasser och ett särskilt anpassat stöd för en fullföljd skolgång och på sikt chans att komma ut på arbetsmarknaden.

Idag är de högskoleförberedande gymnasieutbildningar som finns anpassade för elever inom autismspektrumet i Uppsala få. Det finns endast två alternativ:

- Lundellska skolan, som erbjuder samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning beteendevetenskap, anpassat för elever med diagnos inom autismområdet (resursenhet).
- Magelungens gymnasium, som också erbjuder samhällsvetenskapsprogrammet, anpassat för denna elevgrupp (resursgymnasium).

Dessutom brukar en stor del av de behöriga sökandena till utbildningen på Lundellska skolan inte få plats på utbildningen. Det innebär att den elev som genomfört grundskolan på en resursenhet eller resursskola riskerar att tappa all form av motsvarande stöd när eleven ska börja gymnasiet.

I andra delar av landet erbjuds fler inriktningar för elever inom autismspektrumet, exempelvis:

- Rudbecksgymnasiet (Sollentuna) – inriktning naturvetenskap samt samhällsvetenskap.
- Thorildsplans gymnasium (Stockholm) – inriktning naturvetenskap samt teknik (informations- och medieteknik).
- Fryshusets gymnasium (Stockholm) – inriktningen bild & form, estetik & media, musik, teater samt inriktningen estetik & media/speldesign med bild & form.
- Fridegårdsgymnasiet (Håbo kommun) – inriktning naturvetenskap med AST-profil samt samhällsvetenskap med AST-profil.

Att Uppsala kommun endast erbjuder samhällsvetenskapliga utbildningar riskerar att begränsa dessa elevers möjligheter att gå en utbildning som passar dem. Brist på valmöjligheter begränsar på längre sikt även elevernas möjligheter att hitta en lämplig sysselsättning.

Det finns elever med autismspektrumtillstånd med andra intresseområden och talanger än samhällsvetenskapliga, exempelvis inom teknik såsom programmering, eller data, naturvetenskap, som biologi eller kemi, eller estetiska ämnen, såsom musik eller teater. De saknas alternativ för dem inom gymnasieskolan i Uppsala kommun.

Det är viktigt att det finns ett bredare utbud av gymnasieutbildningar även för denna elevgrupp. Fler valmöjligheter som både möter deras behov och erbjuder dem möjligheter att välja inriktningar som stämmer överens med deras intressen, styrkor och framtida mål.

I Uppsala kommun finns teknikprogrammet, med inriktning mot teknikvetenskap eller informations-medieteknik, med ett fjärde år och därmed möjlighet att bli gymnasieingenjör. Dock är detta en utbildning som ges i helklass och utan större anpassningar. Vi vill att motsvarande utbildning ska erbjudas, men med AST-inriktning. Den inriktningen skulle kunna likna upplägget på grundskolans resursenheter eller resursskola.

För att fler elever inom autismspektrumet ska kunna få en gymnasieutbildning som är anpassad utifrån deras behov och intressen behöver vi bredda utbudet av gymnasieprogram i Uppsala. Mot bakgrund av nivån på grundskolan för Lundellska skolans aktuella samhällsvetenskapliga program och att detta istället avser teknikprogrammet bör kostnaden för det som föreslås i motionen uppgå till ungefär 350 000 kr per elev och år, där det är rimligt att räkna med ungefär tio elever år ett.

Kostnaden för de samhällsprogram för elever inom autismspektrumet som finns idag är visserligen högre än för andra gymnasieprogram men kostnaderna om dessa barn inte kommer ut i arbete utan fastnar i utanförskap är långt mycket högre. Vi har ett ansvar att varje elev i Uppsala kommun får så goda möjligheter som möjligt att nå sin fulla potential och gymnasieexamen.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- att** starta teknikprogrammet, med ett fjärde år för möjlighet att bli gymnasieingenjör, med anpassningar för elever med autismspektrumtillstånd motsvarande resursenhet eller resursskola.
- att** utreda behovet, förutsättningarna och möjligheten att erbjuda särskilt utformade gymnasieprogram som är anpassade för elever inom autismspektrumtillstånd, som har behörighet till nationellt program, exempelvis inom naturvetenskap.
- att** samverka med och involvera fristående aktörer i framtagandet av programmet och utbildningarna.

Therez Almerfors (M)
Sofia Andersson (M)
Christopher Lagerqvist (M)

2025-06-03

